

Gemeente Haarlem

IVH 2019-2022

Integraal Veiligheids- en
Handhavingsbeleid

01.01.2019

Veiligheid & Handhaving

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Beleidsperiode 2019-2022	3
1.2	Leeswijzer	3
2.	Situatie 2018	4
2.1	Hoe veilig en leefbaar is Haarlem?	4
3.	Uitgangspunten	5
3.1	Samenwerken	5
3.2	Informatie-gestuurd handhaven	7
3.3	Thema- en wijkgericht werken	7
3.4	Ontwikkeling en innovatie	7
4.	Prioriteiten	8
	<i>Intensiveren:</i>	
4.1	Ondermijnende criminaliteit	9
4.2	Zorg en Veiligheid	12
4.3	Leefbaarheid van wijken en buurten	3
4.4	Jeugd en Veiligheid	5
	<i>Voortzetten:</i>	
4.5	High Impact Crimes	8
5.	Overige strategische thema's	10
5.1	Cybercriminaliteit	10
5.2	Veiligheid grote evenementen	11
5.3	Veilig uitgaan	11
5.4	Veilig ondernemen	12
5.5	Brandveiligheid en crisisbeheersing	12
5.6	Radicalisering en polarisatie	12
5.7	Veilig en integer werken	13
6.	Verhalen achter de foto's	14

1. Inleiding

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een goed functionerende en leefbare stad. Alleen in een veilige omgeving kun je vrij leven. De afgelopen jaren is intensief ingezet op het veiliger maken van de stad. In de afgelopen jaren zijn het aantal overvallen, mishandelingen en woninginbraken fors gedaald. Het uitgaansleven is veiliger geworden en ook de onderlinge relaties tussen inwoners zijn op verschillende vlakken verbeterd. Zo geven meer Haarlemmers aan prettig met elkaar om te gaan en in een gezellige buurt met veel saamhorigheid te wonen. Haarlemmers ervaren hun omgeving duidelijk veiliger en handhaving is zichtbaar in de stad en herkenbaar in de wijk.

Vanzelfsprekend kent Haarlem naast successen ook uitdagingen. De afgelopen jaren is ingezet op het aanpakken van drugscriminaliteit, Outlaw Motorcycle Gangs, woon- en adresfraude en het dichterbij elkaar brengen van het zorg- en veiligheidsdomein. Tevens blijven thema's zoals jeugdoverlast en -criminaliteit, radicalisering, veilig uitgaan, de organisatie van evenementen en fysieke overlast constante aandacht vragen. De komende jaren zal gemeente Haarlem, samen met haar inwoners en andere veiligheidspartners zich onverminderd in blijven zetten voor de stad. Hierbij heeft gemeente Haarlem een regierol, maar wordt de verantwoordelijkheid voor een veilig Haarlem gedeeld met inwoners, bezoekers, ondernemers en andere zorg- en veiligheidspartners. Integrale samenwerking tussen alle betrokkenen is cruciaal om tot een veilige woon- en leefomgeving te komen. Alleen door samen te werken kan criminaliteit worden tegengegaan, de leefbaarheid in de stad worden verhoogd en de beleving van onveiligheid bij de burger worden verminderd.

1.1 Beleidsperiode 2019-2022

Eind 2018 loopt de beleidsperiode van het Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid (IVH) 2015-2018 af en daarmee breekt de nieuwe beleidsperiode 2019-2022 aan. Ter voorbereiding op deze nieuwe beleidsperiode is een uitgebreide veiligheidsanalyse gemaakt (kenmerk 2018/546039). De analyse geeft een vijfjarig beeld op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Uit de analyse zijn opvallende ontwikkelingen naar voren gekomen waarvan noodzakelijk wordt geacht extra op deze thema's in te zetten. In samenspraak met de veiligheidsdriehoek, het college en de raad is daarom gekozen deze thema's in het nieuwe beleidsplan te prioriteren.

Met de totstandkoming van dit beleidsplan wordt voldaan aan artikel 38b van de politiewet waarin staat dat de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft voor de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.

1.2 Leeswijzer

In dit IVH 2019-2022 staan de hoofdlijnen, uitgangspunten en ambities voor de komende vier jaar. De jaarlijkse actieprogramma's (die volgen op dit beleidsplan) geven praktische invulling aan deze ambities.

2. Situatie 2018

2.1 Hoe veilig en leefbaar is Haarlem?

Ter voorbereiding op de totstandkoming van het IVH 2019-2022 is in de zomer van 2018 een veiligheidsanalyse gemaakt. Deze analyse heeft betrekking op de periode 2013-2017. Deze rapportage geeft, op basis van het VNG-model Kernbeleid Veiligheid, een beeld van de thema's op het gebied van veiligheid en leefbaarheid die in Haarlem spelen. Hieronder worden de successen en uitdagingen besproken.

Successen

De veiligheidsanalyse laat zien dat het op vele vlakken goed gaat met de veiligheid en leefbaarheid in Haarlem. In de afgelopen vijf jaar hebben inwoners en veiligheidspartners zich intensief ingezet op het veiliger maken van de stad. Middels het IVH 2015-2018 en de bijbehorende actieprogramma's is gericht ingezet op o.a. het verhogen van de leefbaarheid in wijken en buurten en het tegengaan van High Impact Crimes. De veiligheidsanalyse 2018 laat zien dat de sociale cohesie in Haarlem relatief hoog is. Bovendien is de objectieve veiligheid in de afgelopen vijf jaar gestegen. Zo is het aantal woninginbraken, straatroven en mishandelingen flink gedaald. Het grootste deel van de Haarlemmers voelt zich (heel) veilig in Haarlem.

Mede als gevolg van samenwerkingsverbanden zoals Samen Veilig Ondernemen en Keurmerk Veilig ondernemen, is een positieve ontwikkeling zichtbaar op het gebied van veiligheid in winkelgebieden en bedrijventerreinen. Zo is het aantal overvallen, registraties van zakkenrollerij en winkeldiefstallen in de winkelgebieden afgenomen. Ook op het bedrijventerrein is vooruitgang zichtbaar; het totale aantal incidenten en misdrijven is de afgelopen vijf jaar (2013-2017) afgenomen.

Uitdagingen

Uit de analyse blijkt dat enkele veiligheidsthema's extra aandacht behoeven, omdat de problematiek aanhoudt of zelfs verergert. Zo blijft de problematiek rondom ondermijnende criminaliteit hardnekkig. In Haarlem is o.a. sprake van woon- en adresfraude, drugscriminaliteit en malafide bedrijvigheid.

Eveneens is in Haarlem sprake van een groep inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. De oorzaken en gevolgen lopen dwars door elkaar heen en zijn even divers als hardnekkig: psychische klachten, verslavingen, schulden, falende maatschappelijke integratie of een combinatie hiervan. Deze mensen zijn bovengemiddeld vaak het slachtoffer van misbruik en criminaliteit of veroorzaken zelf overlast en veiligheidsproblemen. Met het oog op goede ondersteuning en zorg én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het essentieel dat er sprake is van een goede aansluiting en samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein.

Daarnaast blijft overlast van hondenpoep en illegaal aangeboden afval aanhouden. Eveneens zijn de afgelopen jaren stijgingen zichtbaar van parkeer- en fietsenoverlast.

Ook houdt de jeugdoverlast en -criminaliteit aan en blijven de meldingen van jeugdoverlast bij politie en gemeente onverminderd hoog. Bovendien neemt de ervaren overlast onder de burgers nauwelijks af.

3. Uitgangspunten

Elke dag wordt aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad gewerkt. Hierbij staan de volgende strategische uitgangspunten centraal.

3.1 Samenwerken

Bij de totstandkoming van dit beleidsstuk zijn vele interne en externe partners betrokken. Dit vanuit de wetenschap dat bij het garanderen van een veilig en leefbaar Haarlem integrale samenwerking met andere organisaties en domeinen op lokaal, regionaal en nationaal niveau essentieel is. Hieronder staan de partners weergegeven waar veel mee samen wordt gewerkt.

Samenwerken met inwoners en ondernemers

Mensen die in Haarlem wonen, leven, werken en ondernemen zijn de stadsexperts van de gemeente. Zij weten wat er leeft in de stad, ook wat betreft veiligheid en leefbaarheid. Voor het verbeteren van veiligheid en leefbaarheid heeft de gemeente Haarlem haar inwoners nodig. De betrokkenheid van inwoners en de rol die zij spelen om Haarlem nog veiliger te maken, is daarom zeer belangrijk. Vanuit dit uitgangspunt wordt samengewerkt met inwoners en ondernemers aan veiligheids- en leefbaarheidsproblemen in de wijk. In dit beleidsplan wordt per prioriteit nader ingegaan op hoe de samenwerking tussen inwoners, ondernemers, zorg- en/of veiligheidspartners bijdraagt aan een veilig en leefbaar Haarlem.

Lokaal samenwerken

Binnen de gemeente wordt er dagelijks intensief samengewerkt tussen de diverse afdelingen, beleidsteams en handhaving. Op lokaal niveau wordt samengewerkt in de veiligheidsdriehoek tussen politie, gemeente en OM. Daarnaast bestaat er nog groot aantal lokale samenwerkingsverbanden zoals o.a. het Samenwerkingsverband Jeugd, Koninklijke Horeca Haarlem, City Management Groep, ondernemersverenigingen, woningcorporaties, wijkraden en welzijnsorganisatie stichting DOCK. Deze samenwerking is van belang om op alle terreinen van veiligheid en handhaving over de juiste expertise en ervaring te kunnen beschikken.

Regionaal en landelijk samenwerken

De regionale samenwerking tussen de tien gemeenten in de regio Kennemerland vindt plaats in de Werkgroep Integrale Veiligheid (WIV). Daarnaast vindt er samenwerking plaats met andere partijen als de Veiligheidsregio Kennemerland, enkele justitiële- en zorgpartners in het Zorg&Veiligheidshuis (o.a. politie, OM, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en jeugd en Gezinsbeschermers), de Omgevingsdienst IJmond en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). De samenwerking tussen gemeenten, Openbaar Ministerie en politie in de eenheid Noord-Holland vindt plaats onder leiding van het projectteam “Noord-Holland: Samen Veilig”. Daarnaast vindt overleg plaats in de V10. Dit is het overleg van de voorzitters van de 10 basisteamdriehoeken in de eenheid Noord-Holland.

Ook op nationaal niveau wordt middels diverse afstemmingsoverleggen (LOVP, V40), werkgroepen (LSI), verenigingen (VNG) en landelijke projecten zoals het LAA (Landelijke aanpak adreskwaliteit) samengewerkt.

Samenwerking Politie en Handhaving

Handhavers en politie werken nauw samen in de lokale handhaving. Grofweg is het onderscheid dat handhaving gaat over het over versterken van de leefbaarheid en het verminderen van overlast. De politie gaat over opsporing van strafbare feiten en handhaven van de openbare orde. De taken liggen in elkaars verlengde, want op het moment dat overlastproblematiek overgaat in een verstoring en/of bedreiging van de openbare orde vindt er een verschuiving plaats van handhaving naar politie.

De politie heeft algemene opsporingsbevoegdheid, de handhavers beperkte opsporingsbevoegdheid, gekoppeld aan de eigen gemeente en de regelgeving die past in het domein (leefbaarheid) waarvoor handhaving is aangewezen. Handhaving wordt ingezet daar waar opsporing door de politie niet gewenst is vanwege prioritering, of niet mogelijk is vanwege onvoldoende deskundigheid of capaciteit bij de politie. Er is echter geen strikte scheidslijn in de afbakening. In de praktijk is dat ook afhankelijk van de situatie ter plaatse.

Dit betekent niet dat de politie zich terugtrekt uit de openbare ruimte. Juist niet, alleen wordt de handhavende rol in de openbare ruimte voor een belangrijk deel ook ingevuld door handhaving. Het gezag van de handhaving wordt versterkt door de nauwe samenwerking met politie. Bijvoorbeeld vanwege het feit dat handhavers via de portofoon direct politie-assistentie kunnen inroepen en door het delen van informatie over problemen die in de stad spelen.

De thema's waar handhavers in ieder geval op worden ingezet zijn: parkeeroverlast en betaald parkeren, rijdend verkeer (in voetgangersgebieden), afvaloverlast, fietsenoverlast, jeugdoverlast, hondenoverlast, innemen openbare grond (containers e.a.), wrakken, aanhangers, en andere voertuigen, horecatoezicht, overlast terrassen en uitstallingen, evenemententoezicht en Digitaal Opkoopregister (winkels met helinggevoelige goederen).

3.2 Informatie-gestuurd handhaven

Bij het handhaven in de stad wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van informatie-gestuurd handhaven. Dit houdt in dat de handhavingsinzet wordt bepaald op basis van informatie uit verschillende bronnen zoals waarnemingen en interventies van de handhavers op straat, overlastmeldingen van inwoners en politie registraties. Door diverse bronnen te combineren wordt meer betekenis gegeven aan informatie. Hierdoor kan, naast repressieve inzet, ook steeds meer preventief worden ingezet. De regierol van de gemeente wordt hierdoor beter uitgevoerd doordat veiligheidsproblemen vroegtijdig gesignaleerd worden. Daarnaast biedt het informatie-gestuurd handhaven de mogelijkheid tot effectievere en efficiëntere inzet. Er kan worden ingezet op de dagen, tijden en locatie waarop dat op dat moment het hardste nodig is. Tevens vormen de uitkomsten van handhavingsactiviteiten input voor bijstelling en aanpassing van beleid.

3.3 Thema- en wijkgericht werken

Voor het veiliger en leefbaarder maken van een stadsdeel, wijk of straat bestaat geen magische formule. Elk stukje Haarlem heeft zijn eigen identiteit, dynamiek en veiligheidskwesties. Daarom is het leveren van maatwerk een belangrijk uitgangspunt. In dit IVH is de keuze gemaakt om de prioritering themagericht op te stellen en vervolgens per stadsdeel en/of wijk concrete acties te bepalen. Daarmee kan goed worden aangesloten bij de ontwikkeling van gebiedsprogramma's en kunnen veiligheidspartners, ondernemers en inwoners van Haarlem gericht betrokken worden bij de invulling van de aanpak.

3.4 Ontwikkeling en innovatie

Op alle veiligheidsthema's is gekozen voort te bouwen op wat er al is, succesvolle bestaande werkwijzen verder te ontwikkelen en waar nodig te intensiveren. Daarnaast wordt ingezet op innovatie in de aanpak met nieuwe technieken zoals data-gedreven werken en nudging.

Data-gedreven werken

De komende jaren wordt geïnvesteerd in een goede informatiepositie. Een van de ontwikkelingen daarbinnen is het data-gestuurde werken door middel van handige tools. Data-gestuurd werken helpt vooral om informatie sneller en efficiënter in kaart te kunnen brengen om complexe veiligheidsvraagstukken aan te pakken zoals bijvoorbeeld ondermijning. Dit versterkt de informatiepositie en maakt het mogelijk om preventief op te kunnen treden, trends te voorspellen en (nog) informatie-gericht te werken, voor zowel beleid als handhaving. Hierbij wordt rekening gehouden met privacyaspecten.

Nudging

De komende jaren zal meer gebruik worden gemaakt van nudging. Dit is een methode die uitgaat van menselijke denkfouten. Nudges of 'duwtjes' in de goede richting, kunnen mensen aanzetten tot ander gedrag, bijvoorbeeld door gedragskeuzes aantrekkelijker of gemakkelijker te maken. Deze methode, uitgaande van de gedragswetenschap, kan ingezet worden om leren en ontwikkelen in organisaties te stimuleren door de omgeving aan te passen zodat betere keuzes kunnen worden gemaakt.

4. Prioriteiten

Effectieve inzet op het veiligheidsdomein vereist keuzes – keuzes over prioriteiten, instrumenten en samenwerking met veiligheidspartners. In dit IVH is daarom een aantal veiligheidsthema's geprioriteerd.

De eerste vier prioriteiten zijn gekozen omdat intensivering van de aanpak op deze thema's noodzakelijk is. De problematiek rondom deze thema's is dusdanig groot dat extra aandacht en inzet nodig is.

- *Ondermijnende criminaliteit*
- *Zorg en Veiligheid*
- *Leefbaarheid van wijken en buurten*
- *Jeugd en Veiligheid*

De vijfde prioriteit betreft *High Impact Crimes*. Hoewel teruglopende criminaliteit gewoonlijk minder aandacht krijgt is in dit IVH gekozen om toch High Impact Crimes te prioriteren. High Impact Crimes zijn ingrijpende delicten die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van een slachtoffer en zijn/haar omgeving. De huidige intensieve aanpak wordt daarom gecontinueerd en verfijnd.

De vijf prioriteiten kunnen niet los van elkaar worden gezien en vertonen overlap. Zo is het mogelijk dat bijvoorbeeld personen met verward gedrag sociale overlast veroorzaken waardoor de leefbaarheid in een wijk verminderd. Ook als jeugdcriminelen High Impact Crimes plegen of betrokken zijn bij ondermijnende activiteiten is er sprake van overlap tussen de prioriteiten.

Naast prioriteiten komen in dit beleidsplan ook strategische thema's aan bod die (blijvende) aandacht vragen. De strategische thema's van het IVH 2019-2022 zijn: veiligheid grote evenementen, cybercriminaliteit, veilig uitgaan, veilig ondernemen, brandveiligheid en crisisbeheersing, radicalisering en polarisatie en veilig en integer werken.

Als onderwerpen niet tot prioriteit of strategisch thema zijn benoemd, betekent dat niet dat er geen aandacht aan wordt besteedt. Mocht het zo zijn dat de problematiek rondom de niet-geprioriteerde onderwerpen in de beleidsperiode 2019-2022 onverhoopt verandert, dan wordt hier uiteraard op ingespeeld.

4.1 Ondermijnende criminaliteit

Waarom een prioriteit?

Elke vorm van criminaliteit is in zekere zin ondermijnend. In dit IVH spreken we van ondermijnende criminaliteit als er ook sprake is van een aantasting van maatschappelijke structuren of een aantasting van het vertrouwen in deze structuren. Bij ondermijning zetten criminelen legale middelen in om op illegale wijze geld te verdienen. Criminelen hebben legale middelen zoals een burgerservicenummer, panden, uitkeringen of vergunningen nodig. Daarnaast hebben ze een bankrekening nodig om banktransacties uit te voeren en hun criminele geld wit te wassen. Voor het investeren in onroerend goed hebben ze makelaars, projectontwikkelaars en notarissen nodig. Door het misbruiken van legale middelen (aangeboden door zowel de publieke als de private sector) voor criminele activiteiten raakt de bovenwereld met de onderwereld verweven. Hierdoor wordt het vertrouwen in de overheid aangetast en raakt de maatschappij ontwricht. Dit soort criminaliteit wordt vaak gepleegd binnen criminele samenwerkingsverbanden en gaat niet zelden gepaard met geweld, bedreiging en intimidatie.

In de afgelopen jaren is in Haarlem een groot aantal ondermijnende activiteiten succesvol aangepakt. Toch blijft de problematiek in Haarlem hardnekkig en is voor een effectieve aanpak van ondermijning een lange adem nodig. Ondermijning kent in Haarlem diverse verschijningsvormen, zoals: drugs (zowel productie als handel), Outlaw Motorcycle Gangs, malafide bedrijvigheid, witwassen en woon- en adresfraude,¹

¹ Het is mogelijk dat er, naast deze 'herkenbare' thema's, in de beleidsperiode 2019-2022 nieuwe vormen van ondermijning bijkomen.

Ambitie 2022

Eind 2022 dient meer inzicht te zijn in ondermijnende criminaliteit en worden ondermijnende activiteiten succesvol aangepakt en teruggedrongen. Daarnaast is eind 2022 meer slagkracht in de integrale aanpak zodat snel en efficiënt wordt ingespeeld op signalen van ondermijning. De aanpak van ondermijning zal gemeentebreed worden geborgd. Daarnaast worden bestaande risico-locaties in Haarlem duurzaam hersteld waardoor de voedingsbodem voor ondermijnende activiteiten wordt weggenomen. Tevens dienen voordelen vanuit ondermijnende criminaliteit te worden gereduceerd. Misdaad mag niet lonen.

Aanpak

De aanpak behelst een geïntegreerde inzet van bestuurlijke, strafrechtelijke, fiscale en privaatrechtelijke instrumenten. Hiervoor wordt themagericht, gebiedsgericht en signaalgericht gewerkt. Onder de themagerichte aanpak vallen thema's zoals productie en handel in drugs, Outlaw Motorcycle Gangs, woon- en adresfraude, mensenhandel en uitbuiting. De gebiedsgerichte aanpak richt zich op het tegengaan van ondermijnende structuren in specifieke gebieden. Het uitgangspunt is buurten te revitaliseren en weerbaarder te maken tegen dergelijke ondermijnende activiteiten. De signaalaanpak richt zich op casuïstiek, malafide ondernemingen en verdachte personen op basis van specifieke signalen.

Bovenstaande aanpakken staan vaak niet op zichzelf. Voor veel van de ondermijnende activiteiten geldt zowel een themagerichte, gebiedsgerichte als signaalaanpak. Hierbij ligt de nadruk op het voorkomen van ondermijnende activiteiten, terugdringen van ondermijnende criminaliteit, het afpakken van criminele winsten en het weghalen van de voedingsbodem voor ondermijning.

De aanpak van woon- en adresfraude richt zich voor een belangrijk deel op die voedingsbodem voor ondermijning. Niet bij elke verkeerde registratie in de BRP (Basis Registratie Personen) is er sprake van ondermijning. Wel blijkt dat er bij veel ondermijnende activiteiten sprake is van het bewust misbruik maken van de BRP om bijvoorbeeld ten onrechte een BSN, een toeslag of uitkering te verkrijgen. Bestrijding van ondermijning kan dan ook niet zonder een effectieve aanpak van woon- en adresfraude. Daarom is ervoor gekozen deze aanpak bij dit thema onder te brengen.

Randvoorwaarden

Om de integrale aanpak van ondermijning te laten slagen, is het noodzakelijk te voldoen aan een aantal randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden geven de kaders aan waar wordt ingezet om ondermijnende criminaliteit aan te pakken. In het jaarlijkse actieprogramma staan de concrete acties die betrekking hebben op de randvoorwaarden. De randvoorwaarden zijn:

- **Versterken van de informatiepositie.** De komende jaren wordt de informatiepositie ten aanzien van ondermijning versterkt zodat snel en efficiënt op signalen van ondermijning kan worden ingespeeld. Hierbij is uitwisseling en analyse van data onmisbaar.
- **Gemeentebrede aanpak ondermijning.** In beleidsperiode 2019-2022 wordt aanpak Ondermijning gemeentebreed geïntegreerd en geborgd. Hierbij is integrale samenwerking tussen verschillende afdelingen, teams en professionals essentieel.
- **Weerbaar bestuur.** Agressie, geweld en bedreigingen hebben een ondermijnend effect op de overheid en moeten stevig aangepakt en voorkomen worden. Extra aandacht dient de komende jaren uit te gaan naar het behoud van een weerbaar bestuur.
- **Integrale samenwerking.** De komende jaren wordt de integrale samenwerking versterkt. Dit geldt zowel voor publieke als private partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau.

Aandachtsgebied

Ondermijnende criminaliteit kan zich overal in Haarlem voordoen. Echter zijn sommige wijken in Haarlem door een opeenstapeling van factoren kwetsbaarder voor ondermijnende criminaliteit dan andere wijken. Eén van deze gebieden is de Transvaalwijk en specifiek het woon- en winkelgebied rondom de Schoterweg. Diverse vormen van ondermijning komen voor in deze wijk zoals malafide bedrijvigheid, drugshandel, woonfraude en witwassen. Het Rozenprieel is een andere wijk waarbij een ondermijnende structuur aanwezig is. In deze wijk werken gemeente, politie en woningcorporatie samen aan verbeteringen op het gebied van wonen, fysiek, sociaal, veiligheid en leefbaarheid. Beide gebieden vragen een gebiedsgerichte aanpak, waar criminaliteitsbestrijding integraal onderdeel van uitmaakt.

Partners

Voor een effectieve aanpak van georganiseerde criminaliteit werken verschillende partners samen. Doordat georganiseerde criminaliteit zich veelal niet aan de stadsgrenzen houdt, is het van groot belang om op regionaal en landelijk niveau samen te werken. Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC). Het RIEC bundelt en analyseert informatie, deelt expertise en verbindt verschillende overheidsorganisaties. De convenantpartners van het RIEC zijn o.a. het Openbaar Ministerie, politie, belastingdienst, Fiscale inlichtingen en opsporingsdienst (FIOD), Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspectie SZW), Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), de Koninklijke Marechaussee, en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV).

Daarnaast wordt samengewerkt met het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centrum Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV).

Samenwerken met inwoners en ondernemers

In periode 2019-2022 zal het bewustzijn over ondermijnende criminaliteit bij burgers en ondernemers worden vergroot, zodat zij ondermijnende criminaliteit eerder kunnen signaleren en mogelijk zelfs voorkomen. Daarnaast is het belangrijk de publiek-private samenwerking te versterken, zodat tegen kan worden gegaan dat het bedrijfsleven ongewenst en onwetend criminaliteit faciliteert.

4.2 Zorg en Veiligheid

Waarom een prioriteit?

In Haarlem is een aantal inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. De oorzaken en gevolgen lopen dwars door elkaar heen en zijn even divers als hardnekkig: psychische klachten, verstandelijke beperkingen, werkloosheid, verslavingen, schulden, een stagnerende maatschappelijke integratie of een combinatie hiervan. Deze mensen zijn bovengemiddeld vaak het slachtoffer van misbruik en criminaliteit, of veroorzaken zelf overlast en veiligheidsproblemen. Met het oog op goede ondersteuning en zorg, én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het belangrijk dat zorg- en veiligheidsprofessionals goed met elkaar samenwerken. Dat vraagt extra aandacht en inzet vanuit zowel het zorg- als veiligheidsdomein. Dit is niet altijd even eenvoudig omdat zowel het zorg- als veiligheidsdomein elk hun eigen specialisme, taal en perspectief hebben van waaruit zij werken. Daarnaast zijn ingrijpende veranderingen als de transities binnen het sociaal domein, de reorganisatie van de politie en veranderende wetgeving van invloed op de wijze waarop de samenwerking tussen veiligheid en zorg verder gestalte krijgt. Tegelijkertijd is er sprake van ontwikkelingen in de samenleving, zoals een toenemende negatieve aandacht voor kwetsbare mensen die zich 'anders' gedragen, bijvoorbeeld onder het label 'personen met verward gedrag'. Bovenstaande uitdagingen en ontwikkelingen leiden tot het prioriteren van het thema zorg en veiligheid in de beleidsperiode 2019-2022.

Ambitie 2022

In 2022 dient er een (nog) betere integrale aanpak te zijn op de thema's die zich bevinden op het snijvlak van zorg en veiligheid. Een goede samenwerking maakt integrale aanpak van complexe probleemsituaties en hulpverlening krachtiger, effectiever en efficiënter. Hierbij wordt de persoon en zijn/haar netwerk centraal gesteld in het handelen en zal over grenzen van domeinen worden samengewerkt. Door op tijd maatwerk te bieden op het zorgvlak, kan het veiligheidsdomein (en vice versa) in voorkomende gevallen ontzien worden.

Aanpak

De gemeente coördineert samen met haar maatschappelijke partners verschillende thema's op het snijvlak van veiligheid en zorg. Voorbeelden zijn de aanpak rond mensen met verward gedrag,

Aanpak Voorkomen Escalatie, (multidisciplinaire) aanpak huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld, nazorg ex-gedetineerden, aanpak radicalisering, de aanpak van mensenhandel en de aanpak van woonoverlast. Ook wordt er, mede door de naderende Wet Verplichte GGZ (2020), ingezet op een meer integrale aanpak tussen het zorg- en veiligheidspartners.

Randvoorwaarden

Om de gezamenlijke aanpak van zorg en veiligheid te laten slagen, is het noodzakelijk te voldoen aan een aantal randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden geven de kaders aan van waaruit concrete acties en interventiemogelijkheden op jaarlijkse basis worden bedacht.

- **Integrale samenwerking.** De komende jaren wordt de integrale samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein versterkt. Daarbij is het van belang barrières tussen de betrokken partijen weg te nemen en de gemeenschappelijke belangen voorop te stellen.
- **Meer persoonsgericht, minder domeingericht.** In beleidsperiode 2019-2022 wordt meer persoonsgericht en minder domeingericht gewerkt. Hiervoor is het noodzakelijk de domeincultuur (in zowel het zorg- als veiligheidsdomein) te overstijgen en de persoon en zijn/haar netwerk centraal te stellen. Dit met als doel o.a. vroeg signalering te bevorderen om zodoende eerder zorg te kunnen bieden.
- **Vergroten bewustzijn en signaalfunctie onder de inwoners van Haarlem.** Buren, collega's, families, vrienden en bekenden vangen vaak de eerste signalen als het niet goed met een inwoner gaat. Door het bewustzijn en de signaalfunctie van inwoners en ondernemers te vergroten wordt het mogelijk eerder zorg te bieden.
- **Verbeteren van de gemeentelijk/lokale voorzieningen en het aanbod.** Goede dagbesteding/werk, passende huisvesting, toegankelijke en flexibele ondersteuning zorgen er voor dat kwetsbare inwoners zich weten te redden in de maatschappij en dat zij perspectief hebben. Zij zijn daardoor minder vatbaar voor criminele activiteiten, overlast of andere onveilige situaties. Mede om die reden blijft de gemeente de komende jaren inzetten op het verbeteren van de lokale voorzieningen en het aanbod.

Partners

Voor het behalen van de ambitie 2022 is samenwerking essentieel. Gemeente Haarlem werkt samen met traditionele partners uit het veiligheidsdomein zoals politie, Openbaar Ministerie en beveiligingsbedrijven. Vanuit het zorgdomein wordt samengewerkt met Sociaal Wijkteams, CJG en gecontracteerde aanbieders uit het sociaal domein (zoals bijvoorbeeld RIBW K/AM, HVO Querido, Leger des Heils, GGD en Veilig Thuis), zorgaanbieders die behandeling bieden (zoals bijvoorbeeld GGZ inGeest, Brijder en Fivoor), welzijnsorganisaties en woningcorporaties. Tevens wordt in het Zorg&Veiligheidshuis (ZVH), bij het Regionaal coördinatiepunt Nazorg Ex-gedetineerden en het Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling Kennemerland (MDCK) samengewerkt met partners uit het zorg- en veiligheidsdomein.

Samenwerken met inwoners en ondernemers

Ook voor inwoners, ondernemers, vrijwilligersorganisaties, sportorganisaties en wijkraden is het mogelijk een bijdrage te leveren aan deze prioriteit. Door het tijdig signaleren van hulpbehoevende inwoners wordt het mogelijk hen eerder zorg te bieden.

4.3 Leefbaarheid van wijken en buurten

Waarom een prioriteit?

Wonen en werken in een omgeving waar je je prettig en veilig voelt, wordt door vrijwel iedereen belangrijk gevonden. Vanzelfsprekend willen Haarlemmers liever geen overlast of verloedering in hun wijk. Ondanks de wens van zowel gemeente als inwoners voor een schone en veilige omgeving blijkt uit de veiligheidsanalyse 2018 dat de fysieke en sociale kwaliteit van de openbare ruimte zijn afgenomen. De overlastmeldingen rondom fietsen, parkeren, hondenpoep en afval stijgen. Ook is een lichte stijging zichtbaar van het aantal burenruzies.

Ambitie 2022

In 2022 dient de overlast in de woonomgeving en verloedering van buurten te zijn verminderd. Voor het behalen van deze ambitie zal worden ingezet op zowel het verhogen van de fysieke kwaliteit als de sociale kwaliteit. Voor de fysieke kwaliteit geldt dat problemen zoals parkeeroverlast, fietsenoverlast, hondenpoep en afval worden aangepakt. Voor de sociale kwaliteit geldt dat er meer aansluiting wordt gezocht met het zorgdomein als het gaat om hulpbehoevende burgers in de openbare ruimte en dat voor vormen van woonoverlast een duurzame oplossing wordt gezocht.

Aanpak

Voor gemeente Haarlem is een belangrijke rol weggelegd in het aanpakken van problemen die de leefbaarheid van wijken en buurten aantasten. Daarom wordt lokaal ingezet op een veilige en schone omgeving. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor handhaving. Elke wijk heeft zijn eigen wijkhandhaver die op de hoogte is van wat er speelt in de wijk. De handhavingsinzet wordt bepaald door informatie uit verschillende bronnen. Zo krijgt de gemeente overlastmeldingen binnen, zijn er politieregistraties, waarnemingen en interventies van de handhavers op straat en is er informatie die op een andere manier ter kennis komt van de gemeente. Door het combineren van diverse bronnen wordt er meer betekenis gegeven aan informatie. Hierdoor kan van tevoren worden voorspeld op welke locaties en tijden extra handhaving in moet worden gezet.

Naast integrale handhaving, maakt ook parkeerhandhaving gebruik van informatie-gestuurd handhaven om parkeeroverlast tegen te gaan. Zodoende wordt, naast reguliere controles, extra parkeerhandhaving ingezet op 'hotspots' en 'hottimes'.

Naast inzet van handhaving lopen er diverse programma's om de stad schoon en veilig te houden. Zo zorgen de projecten van het programma Modernisering Parkeren voor de voorwaarden om de parkeerdruk in de stad beter onder controle te houden en wordt bij het tegengaan van afvalproblematiek - naast handhaving - ingezet op slim beheer, communicatie, participatie en educatie.

Randvoorwaarden

Randvoorwaarden geven de kaders aan waar de komende jaren wordt op ingezet. In het jaarlijkse actieprogramma staan concrete acties die betrekking hebben op de randvoorwaarden. De randvoorwaarden zijn:

- **Versterking van wijkhandhaving.** De handhaving capaciteit van de gemeente wordt uitgebreid. Handhavers hebben hun eigen aandachtswijk zodat zij zichtbaar zijn in de stad en herkenbaar zijn in de wijk.
- **Samenwerken met inwoners.** Het behalen van de ambitie 2022 is niet mogelijk zonder intensieve samenwerking met inwoners. Het is essentieel dat inwoners meepraten over wat belangrijk is hun wijk en participeren in de aanpak. De komende jaren dient meer te worden samengewerkt met inwoners.
- **Doorontwikkeling informatie-gestuurd handhaven.** De komende jaren vindt doorontwikkeling van het informatie-gestuurd handhaven plaats zodat informatie sneller en efficiënter in kaart wordt gebracht.

Samenwerken met inwoners en ondernemers

Hoe bewoners onderling met elkaar omgaan heeft een grote invloed op de leefbaarheid van buurten en wijken. Of mensen elkaar kennen, contacten onderhouden in de buurt of elkaar helpen, draagt bij aan de mate dat iemand zich thuis en veilig voelt in de buurt. Inzetten op participatie tussen inwoners is daarom belangrijk. Ook een goede relatie tussen de gemeente en Haarlemmers is essentieel. Door samen te werken met inwoners kan beter worden ingespeeld op problemen en uitdagingen in de wijk. De komende jaren zal daarom worden ingezet op het versterken van burgerparticipatie.

Partners

Een groot aantal organisaties werkt samen aan het verhogen van de leefbaarheid in wijken en buurten. Tot de betrokkenen horen traditionele veiligheidspartners zoals de politie en het Openbaar Ministerie. Daarnaast dragen organisaties zoals Spaarnelanden en Paswerk bij aan het verbeteren van de fysieke kwaliteit door in te zetten op een schone en goed bereikbare openbare ruimte. Belangrijke partners die zich inzetten op het voorkomen en tegengaan van sociale (woon)overlast zijn o.a. beveiligingsbedrijven, Sociaal Wijkteams, gecontracteerde aanbieders uit het sociaal domein, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties en woningcorporaties.

4.4 Jeugd en Veiligheid

Waarom een prioriteit?

Al jarenlang behoort Jeugd en Veiligheid tot één van de belangrijke thema's binnen het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Een positief toekomstperspectief voor jongeren is voor henzelf van groot belang, maar ook voor de Haarlemse samenleving. Voor een kleine groep jongeren is het toekomstperspectief minder rooskleurig. Zij maken verkeerde keuzes, vallen uit op school, vinden moeilijk een baan en komen met de verkeerde vrienden in aanraking. Deze jongeren kunnen overlast veroorzaken of uiteindelijk in de criminaliteit belanden en voor ernstige veiligheidsproblemen zorgen. De achterliggende problematiek is vaak meervoudig en kan bestaan uit problemen in het gezin, geen of onvoldoende dagbesteding en persoonlijkheidsproblemen en/of stoornissen. Mede vanwege deze factoren staat Jeugd en Veiligheid niet op zichzelf, maar maakt het deel uit van een brede aanpak op het gebied van jeugd, zorg, onderwijs en veiligheid.

De afgelopen jaren is er veel aandacht uitgegaan naar het terugdringen van jeugdcriminaliteit en jeugdoverlast, met wisselend succes. Onder de High Impact Crimes bevinden zich vaak jonge daders. Daarnaast blijven de meldingen van jeugdoverlast bij de politie en gemeente hoog en neemt de ervaren overlast onder de burgers nauwelijks af. Het tegengaan van jeugdoverlast en -criminaliteit behoeft daarom aanhoudende aandacht.

Ambitie 2022

Eind 2022 dient jeugdoverlast en -criminaliteit te zijn verminderd. Hiervoor wordt de wijkaanpak jeugd ingezet en uitgerold over de gehele stad. Tevens dient eind 2022 het veiligheidsgevoel onder bewoners en ondernemers te zijn verbeterd en zal er meer worden ingezet op het voorkomen van een nieuwe generatie jongeren die overlast veroorzaakt of in de criminaliteit belandt.

Aanpak

Jeugdoverlast- en criminaliteit wordt tegengegaan middels de Wijkaanpak Jeugd. In deze aanpak zijn alle ketenpartners betrokken en is er aandacht voor de persoon, wijk en groep. De aanpak richt zich zowel op repressie als preventie. Afhankelijk van de ernst van de problematiek, worden jongeren gecategoriseerd in drie kleuren: groen, oranje of rood. De kleur geeft de ernst van de problematiek van de jongere weer en de daarbij behorende (passende) interventies. Zodoende kunnen jongeren worden op- en afgeschaald als de problematiek toeneemt dan wel afneemt. Jongeren met een groen label worden aangepakt/geholpen binnen de reguliere basisinfrastructuur (NB. per 2020 heet dit de Sociale Basis). Bij jongeren met een oranje label is er sprake van zorg- en overlastsignalen. Specialistische hulpverlening en andere (veiligheids)partners pakken deze signalen op en komen met een sociaal aanbod. Voor de jongeren die rood gelabeld zijn geldt een repressieve aanpak en is opschaling naar het Bestuurlijk Interventie Team mogelijk, waarbij bestuursrechtelijke, civielrechtelijke en/of strafrechtelijke interventies kunnen worden ingezet.

Complexe casuïstiek die een intensieve afstemming vergt tussen zorg- en justitiële organisaties kan aangemeld worden bij het Zorg & Veiligheidshuis Kennemerland. Hier wordt een afstemmingsplan opgesteld met alle (direct) betrokken. Hetzelfde geldt voor casussen van (jeugdige) daders die High Impact Crimes plegen. Zij worden besproken in het Zorg & Veiligheidshuis Kennemerland in het HIC-monitoroverleg.

De komende jaren wordt extra ingezet op de veiligheid in en om scholen en op sportparken. Ook gaat extra aandacht uit naar het tegengaan van alcohol- en drugsgebruik onder 18-minners. Vanuit het sociaal domein wordt ingezet op voorlichting rondom sexting, het tegengaan van (cyber)pesten, het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren en het tegengaan van kindermishandeling en seksueel geweld. Voor het bewerkstelligen van deze doelen wordt samengewerkt met partners uit het veiligheidsdomein, hebben veiligheidsprofessionals een belangrijke signaleringsfunctie en zijn er gemeentebreed diverse aandachtsfunctionarissen aangesteld.

Randvoorwaarden

Randvoorwaarden geven de kaders aan waar de komende jaren op wordt ingezet. In het jaarlijkse Actieprogramma staan concrete acties die betrekking hebben op de randvoorwaarden. De randvoorwaarden zijn:

- **Stadsbreed uitrollen wijkaanpak Jeugd.** De komende jaren zal de wijkaanpak jeugd verder worden uitgerold en geïmplementeerd in heel Haarlem;
- **Versterken integrale samenwerking.** Doordat jeugd en veiligheid onderdeel is van een brede aanpak op het gebied van jeugd, zorg en onderwijs is een continue integrale samenwerking nodig, zowel intern (met o.a. het zorg- en sociale domein) als extern (met ketenpartners).
- **Inzet op preventie.** Binnen de aanpak jeugd zal er meer aandacht zijn voor het voorkomen van nieuwe aanwas van jongeren die overlast veroorzaken en/of in het criminele circuit terechtkomen.
- **Het verkrijgen van meer inzicht op de veiligheid in en om scholen.** De komende jaren wordt het VIOS-convenant herijkt en voortgezet. Hierdoor dient o.a. via de scholen meer inzicht verkregen te worden in o.a. (cyber)pesten, loverboysproblematiek en de rol die sociale media hierin speelt.

Samenwerken met inwoners en ondernemers

Voor het behalen van de ambitie is in eerste instantie samenwerken met inwoners en ondernemers essentieel. Door hen mee laten denken over en deel te laten nemen aan oplossingsgerichte acties worden de inwoners en ondernemers, zowel jong en oud, partner van de aanpak. Ten tweede dient de signaalfunctie van burgers te worden versterkt. Burgers vormen immers de ogen en oren van de wijk. Ten derde wordt samen met bewoners de veiligheidsbeleving en overlastervaring nader onderzocht. Overlast is een subjectieve waarneming. De één ervaart iets als overlast, de ander niet. Begrip en inlevingsvermogen van beide kanten, elkaar kennen, kan ook een positieve invloed hebben op de overlastbeleving.

Partners

Het Samenwerkingsprotocol en privacyconvenant is de grondslag voor de Wijkaanpak jeugd. De convenantpartners zijn: politie, Openbaar Ministerie, DOCK, Volksbond Streetcornerwork, Haarlem Effect, Youth for Christ, Centrum Jeugd en Gezin, Woningbouwcorporaties (Pré Wonen, Ymere, Elan Wonen), De Jeugd- en Gezinsbeschermers, Stichting Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, Reclassering Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming. Samenwerking tussen zorg- en justitiële partners vindt o.a. plaats in het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland.

Daarnaast wordt samengewerkt met diverse andere partners zoals hulpverlening, onderwijs, sociaal wijkteam, zelfhulporganisaties en vrijwilligersorganisaties.

4.5 High Impact Crimes

Waarom een prioriteit?

De term 'High Impact Crimes' (HIC) wordt als verzamelnaam gebruikt voor misdrijven die grote impact hebben op het leven en welzijn van slachtoffers en hun omgeving. Tot de HIC-delicten worden gerekend: woninginbraken, straatroven, overvallen en overige geweldsdelicten.

Het aantal inbraken, overvallen en berovingen is de afgelopen jaren sterk afgenomen. Hoewel teruglopende criminaliteit gewoonlijk minder aandacht krijgt, is toch gekozen het tegengaan van High Impact Crimes in dit beleidsplan te prioriteren. Dit omdat High Impact Crimes een enorme impact hebben op een slachtoffer en zijn/haar omgeving. Iedere inbraak, overval of straatroof is er één te veel. De huidige intensieve aanpak wordt daarom gecontinueerd en verfijnd.

Ambitie

Eind 2022 zijn High Impact Crimes verder teruggedrongen. Door de persoonsgerichte daderaanpak vallen daders in 2022 aanmerkelijk minder vaak in herhaling. Daarnaast treffen meer inwoners en ondernemers maatregelen om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van een woninginbraak, overval of straatroof. Ook eind 2022 is er gepaste zorg voor slachtoffers.

Aanpak

Er worden repressieve, preventieve en fysieke maatregelen getroffen om HIC in Haarlem aan te pakken. Als het gaat om HIC-plegers dan wordt door politie en Openbaar Ministerie in eerste instantie ingezet op een repressieve aanpak. Aansluitend hierop zorgen de samenwerkende partners binnen het Zorg&Veiligheidshuis voor interventies op de persoon, zijn of haar sociale én criminele omgeving met als doel om recidive gedrag te voorkomen. Als het gaat om de preventie van HIC, dan wordt er ingezet op voorlichtingscampagnes, ondersteuning van burgerinitiatieven, ondersteuning van woningcorporaties bij het inzetten van preventiemaatregelen, inzet van experts op individuele

adviezen en het informeren van bewoners bij ongewone stijging van inbraken. Daarnaast is er slachtofferhulp na een misdrijf.

Randvoorwaarden

- **Continuering inzet op preventieve maatregelen.** De komende jaren worden inwoners en ondernemers d.m.v. voorlichtingscampagnes gestimuleerd om preventieve maatregelen te treffen tegen HIC zoals woninginbraken en overvallen.
- **Inzet op heterdaadkracht.** Bewoners stimuleren om verdachte situaties die zij signaleren direct te melden.
- **Inzet persoonsgerichte daderaanpak om recidive te voorkomen.** Een intensieve persoonsgerichte daderaanpak gericht op de persoon en zijn of haar sociale en criminele omgeving met als doel om nieuw crimineel gedrag te voorkomen.
- **Het bieden van slachtofferhulp.** Slachtofferhulp biedt slachtoffers van o.a. HIC zowel juridische, praktische en psychosociale ondersteuning. Zo kort als mogelijk, maar zo lang als nodig duurt.

Partners

In samenwerking met politie, het ministerie van Justitie en Veiligheid, het Openbaar Ministerie, het Zorg&Veiligheidshuis, wijkraden, woningcorporaties, ondernemersverenigingen en andere betrokkenen werkt de gemeente aan het terugdringen van High Impact Crimes.

Samenwerken met inwoners

De komende jaren zal samenwerking met inwoners en ondernemers worden gecontinueerd. Middels platforms zoals Burgernet en Samen Veilig Ondernemen worden inwoners en ondernemers gestimuleerd preventieve maatregelen te nemen en een bijdrage te leveren in de aanpak tegen HIC.

5. Overige strategische thema's

5.1 Cybercriminaliteit

Cybercriminaliteit is een breed begrip. Bijna elke vorm van criminaliteit kent namelijk een digitale variant. Het CCV maakt daarom een onderscheid tussen drie vormen van cybercriminaliteit, namelijk: cybercrime, gedigitaliseerde criminaliteit en veiligheid met een digitaal component. Onder *cybercrime* wordt criminaliteit verstaan dat ICT als middel én doelwit gebruikt. Door de manipulatie van computerchips, bedrijfssystemen en computernetwerken kunnen cybercriminelen grote schade aanrichten. Zo kunnen de waternetwerken worden gemanipuleerd, bruggen worden gehackt, of informatievoorzieningen naar burgers worden plat gelegd. Met *gedigitaliseerde criminaliteit* wordt de 'ouderwetse' criminaliteit bedoeld die een nieuwe impuls heeft gekregen door de computertechnologie. Denk hierbij aan online bedreigingen of witwassen via digitale betaalmethoden. *Veiligheid met een digitaal component* is de verbinding tussen de digitale en fysieke wereld waarin de digitale wereld zich op een dergelijke manier organiseert wat impact kan hebben op de openbare orde en veiligheid in de fysieke wereld. Voorbeelden van deze vorm zijn digitaal pesten, sexting en oplichting via marktplaats.

Steeds meer inwoners worden het slachtoffer van cybercriminaliteit. Volgens de Veiligheidsmonitor 2017 is 1 op de 9 personen reeds slachtoffer geworden. De verwachting is dat dit aantal verder zal stijgen. Volgens het CBS wordt slechts over 8% van de cybercrimedelicten aangifte gedaan. Vermoedelijk omdat getroffen personen niet weten dat zij slachtoffer zijn geworden of omdat zij niet weten dat zij hiervoor aangifte bij de politie kunnen doen.

De komende jaren zal er ingezet worden op het genereren van inzicht rondom cybercriminaliteit, bewustwording, preventie en repressie. Voor het genereren van meer inzicht over de aard en omvang van de problematiek wordt een risicoanalyse gemaakt. Deze analyse legt de lokale risico's ten aanzien van cybercriminaliteit bloot. Tevens wordt ingezet op het verhogen van de aangiftebereidheid zodat er een beter beeld komt van de omvang van cybercriminaliteit.

Daarnaast wordt ingezet op het weerbaarder maken van bedrijven, inwoners en instellingen. Door in te zetten op bewustwording, het vergroten van kennis en het stimuleren van informatiedeling over cybercriminaliteit moet slachtofferschap voorkomen worden. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij reeds bestaande lokale en regionale initiatieven zoals bijvoorbeeld voorlichtingscampagnes geïnitieerd vanuit het sociaal domein en regionale aanpak cybercriminaliteit.

Van belang is dat er de komende jaren intensief wordt samengewerkt zodat cybercriminelen sneller kunnen worden opgespoord en vervolgd. Hierbij is intensieve samenwerking tussen de veiligheidspartners (politie, OM, gemeente) essentieel. Daarnaast wordt ingezet op het versterken van publiek-private samenwerking.

Door de complexiteit van de onderzoeken en het ontbreken van territoriale grenzen bij cybercriminaliteit is het belangrijk dat er niet alleen op lokaal niveau wordt samengewerkt, maar juist ook focus is op regionale en nationale samenwerking.

5.2 Veiligheid grote evenementen

Jaarlijks worden in Haarlem verschillende grote evenementen georganiseerd zoals Bevrijdingspop, Haarlem Jazz en de kerstmarkt. De meeste inwoners van Haarlem genieten van het diverse evenementenaanbod, maar sommigen ondervinden ook overlast.

Er wordt gewerkt met de Richtlijn Evenementen die beschrijft hoe alles rond evenementen wordt georganiseerd. In deze richtlijn staat duidelijk beschreven welke afwegingen worden gemaakt ten aanzien van veiligheid van het evenement en de leefbaarheid in de stad. In de richtlijn is alle informatie over evenementenvergunningen gebundeld voor zowel organisatoren als adviserende diensten en organisaties. Tevens er voor organisatoren een kortere versie, waarin de voor hen relevante kernpunten zijn beschreven. Ook inwoners en bezoekers van Haarlem kunnen zich middels deze richtlijn laten informeren over de werkwijze rondom evenementen binnen de gemeente. Naast deze richtlijn is er een evenementenbeleid opgesteld.

Bij alle grote evenementen vindt een 'schouw' plaats voordat het evenement wordt opengesteld voor het publiek. Het doel van deze schouw is om te controleren of de organisatie de afgesproken maatregelen en vergunningsvoorwaarden worden nageleefd. Tijdens de grote evenementen is er een adviseur van de gemeente aanwezig om samen met de veiligheidspartners en de organisatie het evenement te monitoren en in voorkomende gevallen snel te kunnen optreden. Deze adviseur houdt direct contact met de organisator, de politie, de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR), Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) en andere diensten. Ten slotte vindt er een evaluatie plaats door de projectgroep grote evenementen (PGE) zodat evt. verbeterpunten het volgende jaar kunnen worden meegenomen.

Jaarwisseling

De viering van de jaarwisseling wordt in de gemeente Haarlem behandeld als een groot evenement. In de projectgroep grote evenementen worden de maatregelen besproken die getroffen worden om de risico's te beperken en een rustige en veilige jaarwisseling zonder grote incidenten te bewerkstelligen. Daarnaast wordt verkend of de reeds ingestelde vrijwillige vuurwerkvrije zones kunnen blijven en waar mogelijk kunnen worden uitgebreid.

5.3 Veilig uitgaan

Het uitgaansleven in Haarlem bloeit volop. Met meer dan 400 horecagelegenheden, een eigen poppodium, theater, schouwburg, stadsstrand, zomerse terrassen en restaurants die 's avonds moeiteloos overgaan in gezellige borrellocaties, bruist het altijd in Haarlem. Dit brengt naast veel gezelligheid soms ook overlast, onveiligheidsgevoelens en criminaliteit met zich mee. Het veilig houden van het uitgaansgebied en het beperken van uitgaansoverlast vraagt, ook de komende vier jaar, continue aandacht en intensieve samenwerking tussen politie, handhaving, ondernemers en beveiliging. De integrale aanpak tussen deze partijen is vastgelegd in het Actieprogramma "Uitgaan in Haarlem 2016-2020". Het Actieprogramma bevat maatregelen en afspraken tussen de partners die betrekking hebben op leefbaarheid, overlast, veilig ondernemen, regelgeving, toezicht en handhaving en communicatie.

5.4 Veilig ondernemen

Winkelgebieden

Haarlem kent zes winkelgebieden: de binnenstad, het Marsmanplein, het Prinses Beatrixplein, Winkelcentrum Schalkwijk, de Amsterdamstraat en de Generaal Cronjéstraat. Deze winkelgebieden liggen verspreid over de stad en kennen elk hun eigen veiligheidsissues. Over het algemeen is er een positieve ontwikkeling op gebied van veiligheid in de winkelgebieden zichtbaar, mede als gevolg van het samenwerkingsverband Samen Veilig Ondernemen. In dit samenwerkingsverband werken gemeente, politie, brandweer, ondernemers en het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC) aan de bestrijding van overlast en criminaliteit in deze gebieden. Hoewel het goed gaat met de veiligheid in de winkelgebieden is het van belang de activiteiten binnen het SVO vast te houden en de focus op de veiligheid in winkelgebieden niet te verliezen. Daarnaast is de komende jaren ruimte voor verbetering in het betrekken van de individuele ondernemers bij de activiteiten van de SVO.

Bedrijventerreinen

Haarlem beschikt over één groot bedrijventerrein en dat is de Waarderpolder. Op dit bedrijventerrein is een divers pallet aan bedrijven gevestigd. De veiligheidsanalyse 2018 laat zien dat het aantal incidenten en misdrijven in de Waarderpolder afneemt. Echter is er wel sprake van enkele ondermijnende activiteiten zoals drugscriminaliteit en woon- en adresfraude. De komende jaren wordt ingezet op beter inzicht krijgen in ondermijning in de Waarderpolder. Hierbij zal de aanpak van onrechtmatige bewoning en ondermijnende activiteiten worden gecontinueerd.

5.5 Brandveiligheid en crisisbeheersing

Voor de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) is het beleidsplan 2019-2022 t.a.v. risico- en crisisbeheersing vastgesteld genaamd “Samen wendbaar en veilig”. De VRK stelt onder andere de ambitie om risico’s voor de veiligheid en gezondheid te beperken dan wel te voorkomen en de vaardigheid van inwoners om op (crisis)uitdagingen te reageren te versterken.

Ook bij brandweer Kennemerland is het nieuwe beleidsplan “Samen paraat” 2019-2022 van kracht. De brandweer streeft naar minder branden, minder schade en minder slachtoffers. De focus binnen de brandweezorg verschuift van het bestrijden van branden naar het voorkomen en beperken van branden. De brandweer beoogt een brede benadering waarbij niet alleen de brandweer, maar ook burgers, bedrijven en instellingen hun verantwoordelijkheid nemen bij het vergroten van de brandveiligheid.

5.6 Radicalisering en polarisatie

Radicalisering

In Haarlem is een beperkt aantal personen in beeld die (in het verleden) signalen van radicalisering hebben vertoond. De komende jaren zal de uitvoering van het integrale plan van aanpak van gemeente, politie en OM worden gecontinueerd. Dit plan heeft vier pijlers, namelijk: 1) het vergroten van de bewustwording onder professionals en inwoners, 2) het trainen van eerstelijns werkers, 3) het oppakken en stroomlijnen van meldingen en signalen rondom radicalisering met inzet van het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland 4) het versterken van de relaties tussen de gemeente Haarlem en de bestaande netwerken in Haarlem.

De aanpak van radicalisering is (en blijft) daarnaast één van de geprioriteerde veiligheidsthema's in Noord-Holland. Dit wordt opgepakt door een regionale projectgroep Radicalisering, waarin gemeenten uit Noord-Holland (waaronder Haarlem), politie, Openbaar Ministerie en de drie Zorg- en Veiligheidshuizen samenwerken en waar nodig de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en de Koninklijke Marechaussee (KMar) bij aansluiten.

Polarisatie

In Haarlem en de nabije omgeving zijn bijna 50 religieuze en levensbeschouwelijke organisaties actief: waaronder kerken, moskeeën, een synagoge (in Heemstede), Stem in de Stad, Soefi's,

Humanisten en andere organisaties die zich op een of andere manier bezighouden met religie, geloof of levensbeschouwing. De komende periode wordt ingezet op het onderhouden en intensiveren van deze contacten. Ook wordt door de gemeente veel geïnvesteerd in migranten-zelforganisaties in de vorm van empowerment, zodat zij een brug vormen tussen haar leden en de brede Haarlemse samenleving.

Deze gezamenlijke inzet moet ervoor zorgen dat er geen tweedeling in de Haarlemse samenleving ontstaat. Dit gebeurt niet alleen door de relaties met religieuze, levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties aan te gaan of te versterken. Dit gebeurt ook door in te blijven zetten op onder andere het welbevinden van jongeren, op goed onderwijs, toegankelijke maatschappelijke zorg en ondersteuning binnen het Sociaal Domein door inzet van het CJG en de Sociaal Wijkteams.

5.7 Veilig en integer werken

Veilige publieke taak

Werknemers van afdeling veiligheid en handhaving, en dan met name de handhavers, worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitoefenen van hun taak. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms gewelddadig opstellen. Dit is onacceptabel om meerdere redenen. Het functioneren van de betreffende medewerker wordt erdoor beïnvloed en de uitvoering van publieke taken heeft eronder te lijden. Bij gedogen van het geweld groeit de 'onaantastbaarheid' van daders en komt de integriteit en 'goed bestuur' onder druk te staan. De komende jaren wordt ingezet op het tegengaan van geweld, het trainen en/of beschermen van handhavers en het opvangen van collega's die slachtoffer zijn geworden.

Integer werken

Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling, bewuste normoverschrijding, maar kan ook het gevolg zijn van 'niet-intentionele' verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitschending min of meer 'per ongeluk'. Als er sprake is van onacceptabel gedrag dan kunnen en moeten er passende maatregelen genomen worden. De gemeente Haarlem heeft daarom een Meldpunt Integriteit en vertrouwenspersonen voor integriteitkwesies. De bewustwording van integriteit en het bespreekbaar maken van niet integer gedrag of twijfel hierover blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. De toegankelijkheid en bekendheid van het intern en extern meldpunt speelt hierbij een belangrijke rol.

6. Verhalen achter de foto's

Oktober 2017. Inwoners van Meerwijk, handhaving en politie maken samen een wandeling door de wijk. Het doel hiervan is ervaringen van inwoners, politie en handhaving te bundelen zodat gericht kan worden ingezet op het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in de wijk.

September 2018. Burgemeester Jos Wienen wordt bedreigd. De burgemeester en het stadhuis worden wekenlang beveiligd met zwaarbewapende agenten. Deze aanhoudende dreiging is op zichzelf een vorm van ondermijning. De gevolgen hiervan zijn zichtbaar op de Grote Markt.

Juli 2017. Door de verbinding te zoeken en het creëren van wederzijds begrip blijft de wijkhandhaver op de hoogte van wat er zoal onder jongeren speelt. Indien blijkt dat jongeren bepaalde zorg nodig hebben kan hij zo nodig schakelen met de juiste zorg- en/of veiligheidspartners.

Oktober 2018. Rob uit Haarlem was tot oktober 2018 onvrijwillig dakloos. In zijn blogs op <https://hvoquerido.nl/rob> geeft Rob de lezer een kijkje in zijn leven. Hij schrijft o.a. over dagbesteding, de nachtopvang, de vooroordelen over thuislozen en zijn nieuwe woning.

Mei 2018. Schoolkinderen en medewerkers van woningcorporaties, Spaarnelanden en Handhaving zijn druk bezig met het opruimen van zwerfvuil. Samen houden zij de stad schoon en veilig.